

ELEKTROSPOTŘEBIČE POHODLÍ RODINY

AUTOR

Recyklohraní, o.p.s., Mgr. Petra Rabušicová, Ing. Terezie Pačesová

ZÁMĚR

Žák si ujasní význam elektrospotřebičů, které ho obklopují. Uvědomí si základní přístupy k environmentálně odpovědnému spotřebitelskému jednání ve vztahu k elektrospotřebičům.

CÍLOVÁ VĚKOVÁ SKUPINA

I. stupeň ZŠ, 3. – 5. třída, (1. a 2. třída dle uvážení pedagoga)

KLÍČOVÉ CÍLE

Žák si uvědomí vlastní zkušenosti s elektrospotřebiči (hračky, elektronika, vybavení domácnosti). Žák si uvědomí, odkud elektrospotřebiče pochází (obchod, půjčovna, dárek apod.) a jak často se v rodině objeví nový elektrospotřebič (z jakých důvodů). Žák reflektuje vlastní pocity/potřeby mít tablet, telefon, určitou hračku (elektro). Žák si uvědomí, že o elektrospotřebiče (hračky, elektroniku) se musí starat, aby mu sloužily co nejdéle (aby si s nimi mohl co nejdéle hrát). Naučí se aplikovat základní postupy, aby přístroje déle vydržely. Žák si uvědomí možnosti pro prodloužení životnosti elektrospotřebičů (oprava, prodej, darování) a výhody používání akumulátorů namísto jednorázových baterií.

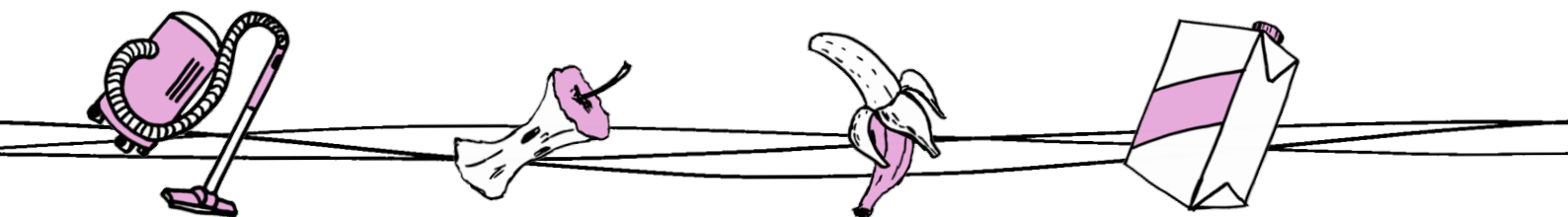
KLÍČOVÉ POJMY

Elektrospotřebič (hračky, telefon...), životnost elektrospotřebičů, prodloužení životnosti, úsporné varianty (akumulátory, nabíječky).

ZÁKLADNÍ INFORMACE K TÉMATU:

Elektrospotřebiče jsou významnými pomocníky jak v domácnosti, tak i ve škole, v práci, při zábavě. Odpovědné spotřebitelské jednání ve vztahu k elektrospotřebičům znamená přemýšlet o vlastních potřebách. Opravdu potřebuji nový spotřebič (Před nákupem zvážit, který systém/velikost/funkce jsou pro mne nejvhodnější. Jaká se předpokládá životnost, opravitelnost a jestli je konstruován tak, aby byl dobře recyklovatelný)? Funguje starý přístroj stále dobře? Pokud ho již nechci využívat, co udělat, aby přinesl užitek jiným? Existují speciální projekty některých kolektivních systémů, které umožňují darovat nepotřebný elektrospotřebič. Ten je následně otestován, případně opraven a poskytnut neziskovým společností. Jak často výrobek využívám/budu využívat (Nelze ho s někým sdílet či si ho zapůjčit)? Starám se o něj dostatečně, aby sloužil co nejdéle? To jsou všechno aspekty, které by si spotřebitel měl dokázat vyhodnotit. Nový nákup elektrospotřebiče znamená vždy dopad na životní prostředí, ale spotřebitel může alespoň zvolit alternativu šetrnější k životnímu prostředí. Např. průměrná doba používání mobilního telefonu je 12 – 18 měsíců, ačkoliv životnost je několik let.¹

¹ Zdroj: www.venujmobil.cz

DOBA TRVÁNÍ

45 minut - základní vyučovací hodina

MÍSTO

Školní třída

POMŮCKY

Pracovní listy, list s s fotografiemi elektrospotřebičů na A4, vlastní mobily

POPIS PROGRAMU VČETNĚ METOD PRÁCE:**AKTIVITA 1 - VÍTEJTE U RODINY ŠETRNÝCH****Cíl:** Seznámit žáky s problematikou elektrospotřebičů a zacházení s nimi. Mít celkový přehled a znát souvislosti tématu.**Metoda:** Poslech, reflexe, diskuze**Časová dotace:** 15 min.**Pomůcky:** Text příběhu, psací potřeby**Postup: Učitel žákům přečte příběh:**

Rodinu Šetrných, tvoří máma, táta, Anička a Pepa. Anička chodí do 3. třídy a Pepa do 5.

Ve škole měly děti projektový den, který byl zaměřený na elektrospotřebiče a zacházení s nimi.

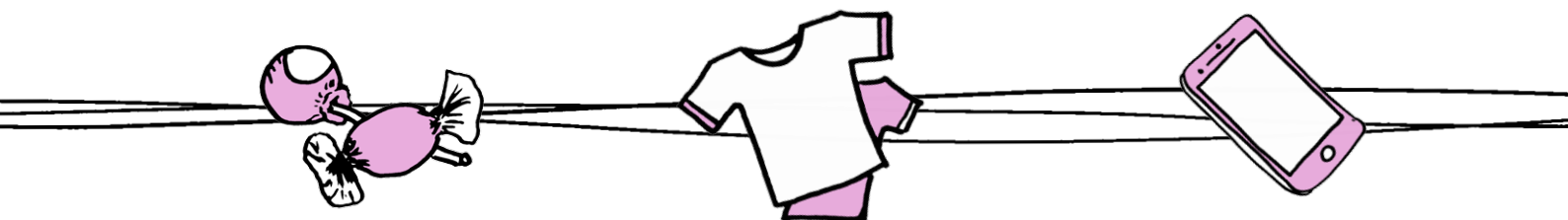
Doma poté s rodiči diskutovaly, jaké mají doma elektrospotřebiče, jak je rodiče vybírali, zda při nákupu zohledňovali kvalitu, cenu, nabízenou prodlouženou záruční dobu, možnosti oprav. Také proč se k nim máme chovat šetrně a jak s nimi zacházet, když jsou rozbité či nepotřebné. Pepa s Aničkou si slíbili, že se budou o hračky a své elektrospotřebiče (rádio, vláček, autíčka na dálkové ovládání, mobil) starat, aby jim co nejdéle vydržely.

Maminka dětem vyprávěla, že se nedávno pustila do úklidu kuchyně. Zjistila, že kvůli častým přípravám těsta na pečené dobroty pro ně na svačinu do školy a na domácí chléb, by se jí hodil nový robot, který hněte a šlehá. Tatínek se zlobil, že už ho není kam dát, že v kuchyni nemá místo. Máma ale při úklidu zjistila, že mnoho spotřebičů, jako například mlýnek na maso, už léta nepoužila. Rozhodla se je rozdat přátelům, kteří o ně stáli, a ty ostatní nefunkční odnesla na sběrný dvůr. Pepa a Anička si zase už delší dobu si přejí tablet, který využijí jak doma, tak i ve škole. A jak je to u Vás v rodině?

Učitel zejména u mladších ročníků ověří, zda žáci porozuměli a co si představují pod pojmy: kvalita, (prodloužená) záruční doba, opravitelnost, servisní podmínky.

Otázky učitele:**Pokud je to možné, učitel zadá v předstihu žákům domácí úkol, aby zjistili, kolik mají doma elektrospotřebičů.****Případně učitel vyzve žáky, aby se zamysleli a pokusili si vzpomenout, kolik, mají doma elektrospotřebičů.****Žáků se ptá a zjištěné informace zapíše na tabuli. Od toho rozvíjí další diskuzi. Diskuzi může rozvíjet i bez zadaného úkolu.**

1. Zjistíte doma (vzpomeňte si), jaké máte (doma) elektrospotřebiče (pračka, myčka, mixér)?
2. Které používáte denně, které jen o víkend, a které jen výjimečně?
3. Které používá tatínek a jaké maminka?
4. Myslíte, že máte nějaké zbytečné a jen zahlcují doma prostor? Mohl by je využít někdo jiný?
5. Kam s nimi, pokud je nepotřebujete a přitom jsou funkční / rozbité / nefunkční?

6. Jaký máte oblíbený elektrospotřebič a proč? Jak a k čemu ho využíváte?
7. Jak se o něj staráte, aby co nejdéle vydržel? (elektrický vláček, auto na dálkové ovládání, fotoaparát, mobil)
8. Co děláte, když se rozbije. Opravíte ho, nebo jdete koupit nový?
9. Jaká jsou sběrná místa a sběrné kontejnery pro staré spotřebiče?
10. Lze elektrospotřebiče nahradit i jinak (např. šlehač - vyšleháme ručně)?
11. Viš, jak se starat o své hračky, aby ti co nejdéle vydržely?

Závěr: Shrnutí ústy učitele

Video: Dle uvážení učitele lze využít videoklip Elektropáni: www.facebook.com/pg/Elektrošrot-Band-oficiální-stránka-147451508613066/videos/

AKTIVITA 2 ELEKTROSPOTŘEBIČE - VYUŽITÍ

Cíl: Seznámit žáky s problematikou elektrospotřebičů a nakládáním s nimi. Mít celkový přehled a vnímat souvislosti tohoto tématu

Metoda: Práce ve dvojicích (jeden pracovní list do lavice), společná diskuse

Časová dotace: 15 min.

Pomůcky: Pracovní list

Postup:

1. Každá skupina dostane list A4 (veškeré možné elektrospotřebiče v domácnosti).
2. Ke každému spotřebiči se pokusí napsat mechanickou alternativu, která je nahradí (např. strojek na holení/žiletka).
3. Na druhou stranu listu A4 elektrospotřebiče rozdělí na ty, které se používají denně, jen o víkendy a jen občas.
4. Na druhou stranu listu A4 elektrospotřebiče rozdělí na ty, které používají v kuchyni, v koupelně, k zábavě a ostatní.
5. Ve společné diskusi s učitelem žáci sdílejí své zápisky v pracovním listu.

Závěr: Společná diskuse, shrnutí, zhodnocení učitelem

AKTIVITA 3 - TABLET PRO ANIČKU A PEPU

Cíl: Seznámit žáky s problematikou elektrospotřebičů a nakládáním s nimi. Mít celkový přehled a souvislost s tímto tématem.

Metoda: Vlastní úvaha, popis, reflexe, diskuse

Časová dotace: 10 min.

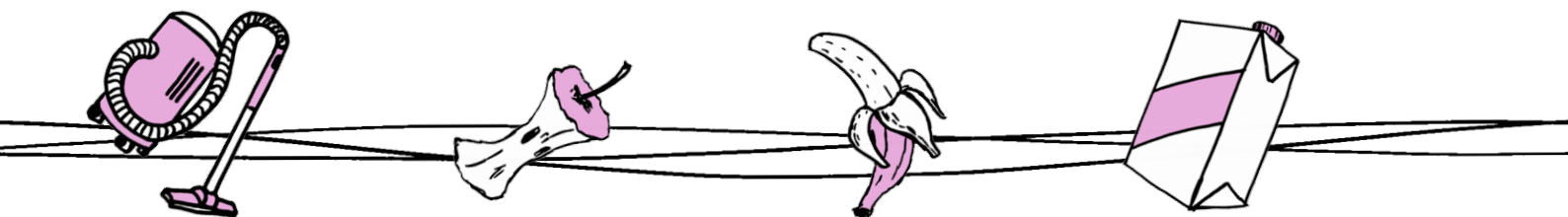
Pomůcky: Ukázky tabletů na obrázcích, či na živo a ochranné prvky

Postup: Učitel naváže na příběh z aktivity 1: Jak jsme si úvodem přečetli, Anička a Pepa si moc přejí tablet, rodiče jim ho za pěkné vysvědčení koupili. Poradíte jim, jak se o něj starat, aby jim vydržel co nejdéle?

1. Pod fotografií tabletu na pracovním listě žáci opět ve dvojicích zapiší postup, jak se o tablet starat, aby správně fungoval co nejdéle. Náповěda: Je třeba mít na něj obal, nebo ne, popř. koupit ochranné sklo, nebo stačí původní (atd.)? Zamyslete se a napište postup. Anička a Pepa budou využívat tablet společně, budou ho i nosit občas do školy.
2. Ve společné diskusi s učitelem žáci sdílejí své zápisky v pracovním listě.
3. Učitel může dle svého uvážení preferované postupy vyvěsit na nástěnku.

Učitel naváže na příběh z aktivity 1:

Závěr: Společná diskuse, shrnutí, zhodnocení učitelem, popisy postupu může učitel dát na nástěnku.

AKTIVITA 4 ELEKTROSPOTŘEBIČE - KVÍZ

Cíl: Seznámit žáky s problematikou elektrospotřebičů a nakládáním s nimi. Mít celkový přehled a vnímat souvislosti tohoto tématu.

Metoda: Kvíz, popis

Časová dotace: 5 min.

Pomůcky: Psací potřeby, pracovní list

Postup: 1. Zakroužkuj správné, či tebou preferované odpovědi, případně vypiš.
2. Žáci si zopakují, co se naučili o elektrospotřebičích a zacházením s nimi.

Závěr: Aktivita slouží jako opakování na závěr hodiny nebo jako nadstavba programu.

AKTIVITA 5 - ELEKTROSPOTŘEBIČE – DOMINO (NÁHR. VARIANTA, PEXESO)

Cíl: Seznámit žáky s problematikou elektrospotřebičů a nakládáním s nimi. Mít celkový přehled a vnímat souvislosti tohoto tématu.

Metoda: Praktické činnosti, hra, opakování tématu

Časová dotace: 15 min.

Pomůcky: Nakopírované listy A4 s elektrospotřebiči, kartony tvrdého papíru, lepidlo, nůžky, pastelky

Postup: 1. Spolu s žáky nastříháme jednotlivé druhy elektrospotřebičů z listu A4 (popř. doplníme své, můžeme namalovat).
2. Nachystáme kartony z tvrdého papíru na nalepení elektrospotřebičů tak, aby se vešly 2 obrázky vedle sebe.
3. Nalepíme a hra může začít.
4. Žáci při hře přikládají stejné elektrospotřebiče k sobě a vysvětlují šetrné zacházení s nimi. Zopakují si, co se naučili o elektrospotřebičích a zacházením s nimi.

Závěr: Učitel shrne preferované způsoby využívání spotřebičů a nakládání s nimi.

ZPŮSOB HODNOCENÍ LEKCE:

Diskuze, pracovní listy, kvíz, hra

POUŽITÁ LITERATURA:

Sophie Javna, TheEarthWorks Group – 50 nápadů pro děti, jak přispět k záchraně planety

Nadstavba lekce:

S pracovním listem s obrázky elektrospotřebičů lze pracovat různými způsoby. Je například možné jej rozstříhat a nechat žáky třídit spotřebiče podle různých kritérií:

- malé / velké elektrospotřebiče,
- vybrat ty, které se snadno vezmou s sebou na dovolenou,
- spotřebiče více pro zábavu (TV, počítač, telefon) nebo důležité domácí pomocníci v domácnosti (pračka, sporák, nářadí).

